

Franchiser kan keten eerder aanklagen om foute prognose

Zwaardere eisen aan winst- en omzetvoorspellingen door franchisegever

Jeroen Bos
Amsterdam

Franchisenemers kunnen hun moederorganisatie voortaan makkelijker aansprakelijk stellen voor ondeugdelijke winst- en omzetprognoses. De Hoge Raad heeft de drempel daarvoor onlangs aanzienlijk verlaagd. Advocaten die zich bezighouden met franchiseconflicten spreken van een baanbrekend arrest.

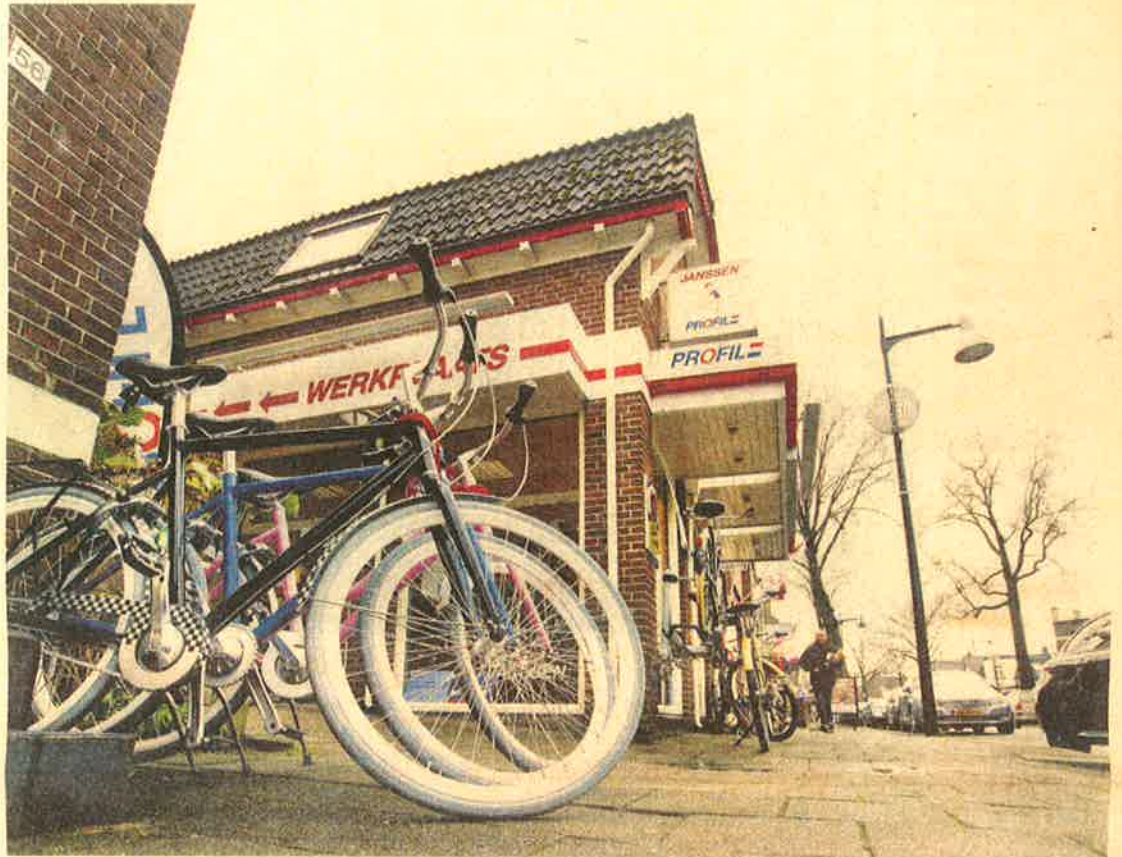
Ruim de helft van de juridische conflicten tussen franchisers en hun moederorganisaties zou volgens kenners gaan over voorspelde winsten en omzetten die niet uitkomen. De afgelopen jaren speelde dit probleem onder meer bij Bakker Bart, broodjesketen Subway, Shoeby, speelgoedhandel Otto Simon (Top 1 Toys) en Biretco (o.a. Profile de Fietsspecialist).

De teneur in deze rechtszaken is vrijwel altijd dezelfde: de franchise-nemer merkt dat zijn zaak minder loopt dan verwacht en legt de schuld bij de franchiseorganisatie. Die zou hem met te rooskleurige prognoses het avontuur in hebben gelokt.

Regelmatig blijkt dat de cijfers inderdaad niet deugen. Maar het was tot nu toe moeilijk om de franchiseorganisatie daarvoor aansprakelijk te stellen. Dat kon alleen als de franchisegever wist dat de prognose ernstige fouten bevatte en die had verzwegen.

Dat werd zo bepaald in een arrest van ruim vijftien jaar geleden, waarbij een franchisenemer van De Lampenier zijn moederorganisatie aanklaagde. De Lampenier had destijds een derde partij ingeschakeld om de prognoses op te stellen. De beslissing dat de franchisegever pas aansprakelijk is wanneer hij weet de prognose niet klopt, werd gezien als een drempel om hem te beschermen tegen fouten van de derde partij.

Sindsdien is dit zogenoemde Paalman-arrest als standaard gebruikt door de rechterlijke macht, zegt advocaat Jan-Willem Kolenbrander (De Clercq Advocaten Notariaat). Het werd ook toegepast in

Diverse Profile-franchisers hadden conflict met moederbedrijf over prognoses.

FOTO: ROB VOSS

gevallen waarbij de franchisegever zelf de omzet- en winstcijfers aan de ondernemer had verstrekt.

Daardoor was het voor franchisers moeilijk hun moederbedrijf aansprakelijk te stellen. 'Je moet dan bewijzen dat de franchisegever wist dat de cijfers niet klopten', zegt advocaat Alex Dolphijn (Ludwig & Van Dam). 'Dat is heel lastig.'

Maar nu is er een nieuw arrest, gewezen in een zaak die aangespannen is door een franchisenemer van modeketen Street One. Daar stelt de Hoge Raad dat een fran-

Ruim helft juridische conflicten tussen bedrijf en franchiser gaat over winst- en omzetvoorspelling

chisegever die zelf een prognose opstelt, veel eerder aansprakelijk zal zijn voor ondeugdelijke prognoses.

Voor aansprakelijkheid in dat geval is het niet noodzakelijk dat de franchisegever wist dat een prognose fouten bevatte. Een bedrijf dat zelf de ondeugdelijke prognose heeft opgesteld, kan ook aansprakelijk worden gesteld als de fouten voortkomen uit eigen onzorgvuldigheid.

Aspirant-franchisenemers zullen hun verwachtingen voor een belangrijk deel afstemmen op de prognoses, stelt de advocaat-generaal. 'Ieder terecht verwijt van gebrek aan zorgvuldigheid is voor aansprakelijkheid voldoende.'

'Het blijkt dus dat de rechterlijke macht de afgelopen vijftien jaar te strikt is geweest met de interpretatie van het Paalman-arrest', aldus Kolenbrander. 'Franchisegevers moe-

ten zorgvuldiger gaan handelen bij het verstrekken van zelfgemaakte exploitatieprognoses', stelt hij.

In de zaak rond Street One had de modeketen onder meer een verkeerde inschatting van de marktruimte gegeven aan een ondernemer die een zaak in het Gelderse Wijchen wilde openen. De marktruimte was negatief, waardoor de voorspelde omzet in de eerste twee jaar niet haalbaar was.

Het Street One-arrest is een optekervoor franchisenemers. Maar critici vrezen dat franchisegevers de verantwoordelijkheid nu zullen doorschuiven door hun prognoses door derden te laten opstellen. Volgens Dolphijn loopt dat echter niet zo'n vaart. 'Vooral grote ketens hebben veel data over de effecten van hun formule. Die stellen ze niet graag beschikbaar aan derden.'